

Bu sayfa řu linkten yazdırılmıştır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/risale-i-nura-gore-ittihad-i-islam]

[Risale-i Nur](#) [Risale-i Nur Mütalaası](#)

Soru

Risale-i Nur'a göre İttihad-ı İslam

Üstadımız bu zamanın en büyük farz vazifesi İttihad-ı İslam diyor. Risale-i Nur'a göre İttihad-ı İslam nedir?

Cevap

İSLÂM BİRLİĞİ

“Hepiniz Allah’ın ipine (Kur’ân’a) sımsıkı sarılın ve ayrılığa düşmeyin.”

(Al-i İmran, 103)

“Allah’a ve Resulüne itaat edin; birbirinizle çekiřmeyin; sonra içinize korku düşer de, kuvvetiniz (devletiniz) elden gider.”

(Enfal, 46)

Avrupa tarihi, din savaşları, mezhep savaşları, milletler arası savaşlarla dolu kanlı bir tarihtir.

Avrupa’da milletlerarası savaş eksik olmuyordu. 14 ve 15. yüzyıllarda Fransa ve İngiltere arasındaki savaş “100 Yıl Savaşları” olarak bilinir. Avrupa’da 1618-1648 yılları arasında yapılan savaşlar, tarihe “30 Yıl Savaşları” olarak geçmiştir. (Bu dönemde Fransa’da Sen Bartelmy katliamında, bir gecede 40 bin Protestan, Katolikler tarafından vahşice öldürüldü.) Yine 20. yüzyılda milyonlarca insanın ölümüne sebep olan iki dünya savaşı Avrupa devletleri arasında oldu.

Yahudiler de bütün Avrupa'da, yüzyıllar boyunca katliamlara maruz kaldılar.

Fakat günümüzde bu savaş ve anlaşmazlıkların hepsi unutulmuş görünüyor.

Kendi aralarında yüzyıllarca savaşan Avrupa devletleri, şimdi "Avrupa Birliği"ni oluşturdular ve dünya üzerinde büyük bir güç odağı haline geldiler.

Hıristiyan mezhepleri arasında bugün bir sıkıntı olmamakla beraber, onların Yahudilerle bile anlaşmalarını, birleştiklerini görüyoruz.

Yahudiler, yüzyıllarca dünyanın her tarafında dağınık ve sefil bir şekilde yaşarken, 20. yüzyılda Siyonizm düşüncesiyle bir araya geldiler ve dünya üzerinde büyük bir güç oluşturdular. Dünyadaki nüfusları 20 milyon olduğu halde, siyasi ve ekonomik alanda yedi milyar dünya nüfusuna tesir edecek bir konuma geldiler.

Yahudi ve Hristiyanların ittifak ettikleri şu dünyada, birlikteki kuvveti anlamayan galiba yalnızca biz Müslümanlar kaldık.

Günümüzde, Müslümanlar arasını birleştirecek, pek çok ortak bağ olduğu halde, hala bir İslâm birliği oluşturulamamıştır.

Bugün dünya nüfusunun 1/5'ini Müslümanlar oluşturmaktadır (bir buçuk milyar). Fakat siyasi, ekonomik ve kültürel alanda, dünya çapında hiçbir tesirleri yok.

Müslümanların, dünya üzerinde büyük bir nüfusa ve ekonomik potansiyele sahip olmakla beraber, tesirsiz olmalarının temelinde, birlik ve beraberlik ruhuna sahip olamayışları vardır. Eğer siyasi, ekonomik ve kültürel birliktelik sağlanabilse, dünya dengelerini değiştirecek yeni bir güç ortaya çıkacak.

Teorik olarak bütün Müslüman fert ve devletler, Müslümanlar arası ittifakın, dünya üzerinde maruz kalınan siyasi, ekonomik, kültürel bütün felaketlerden kurtulmaya vesile olacağını, aynı zamanda bunun Allah'ın emri olduğunu, çok iyi bilir ve bunu temenni ederler. Fakat iş pratiğe gelince bazı şartlanmışlıklardan ve nefsanî, şahsi garazlardan kurtulupta bunu gerçekleştiremezler.

İslâm düşmanlarının bir İslâm birliğinden korktuğu ve bu birliği baltalayabilmek için ellerinden gelen her şeyi yaptıkları doğrudur. Fakat zaten onlardan da başka bir şey beklemekte saflık olur.

Risâle-i Nûr'da İttihad-ı İslâm

Üstad Bediüzzaman, Müslümanlar arası ittifaka büyük önem verir. Hayatında yaptığı faaliyetlerle ve eserleriyle bu ittifakı gerçekleştirmeye çalışmıştır. Hayal ettiği İslâm birliğini şöyle tasvir eder:

Tarif ettiğim ve dahil olduğum ittihad-ı Muhammedînin (sav) tarifi budur ki:

Şarktan garba, güneyden kuzeye uzanan nuranî bir silsile ile bağlanmış bir dairedir. Dahil olanlar da bu zamanda üç yüz milyondan ziyadedir.[1]

Bu ittihadın cihetü'l-vaahdeti ve irtibatı, tevhid-i İlâhîdir.

Müntesipleri, "Kâlû Belâ"dan itibaren dahil olan bütün mü'minlerdir.

İsim defterleri de Levh-i Mahfuz'dur.

Bu ittihadın nâsir-i efkârı, umum İslâmî kitaplardır. Günlük gazeteleri de, i'lâ-yı kelimetullahı hedef-i maksat eden umum dinî gazetelerdir.

Kulüp ve encümenleri, câmi ve mescidler ve dinî medreseler ve zikirhanelerdir.

Merkezi de Haremeyn-i Şerifeyndir.

Bu cemiyetin reisi, Fahr-i Âlemdir.

Ve mesleği, herkes kendi nefsiyle mücahede, yani ahlâk-ı Ahmediye (sav) ile ahlaklanmak ve sünnet-i Nebeviyeyi ihyâ ve başkalara da muhabbet ve -eğer zarar etmezse- nasihat etmektir.

Bu ittihadın nizamnâmesi sünnet-i Nebeviye ve kanunnamesi şeriatın emir ve yasaklarıdır.

Ve kılıçları da kat'i burhanlardır. Zira "Medenîlere galebe çalmak ikna iledir, icbar ile değildir." Taharrî-i hakikat, muhabbet iledir. Husumet ise vahşet ve taassuba karşı idi.

Hedef ve maksatları da, i'lâ-yı kelimetullahtır. Şeriat da, yüzde doksan dokuz ahlâk, ibadet, âhret ve fazilete aittir. Yüzde bir nispetinde siyasete mütealliktir; onu da ulü'l-emirlerimiz düşünsünler.

Şimdi maksadımız, o silsile-i nurânîyi harekete getirmekle, herkesi bir şevk ve vicdani bir arzuya, terakkî yolunda kâbe-i kemalâta sevk etmektir. Zira ilâ-yı kelimetullahın bu zamanda bir büyük sebebi, maddeten terakki etmektir.

İşte ben bu ittihadın efradındanım. Ve bu ittihadın tezahürüne teşebbüs edenlerdenim. Yoksa sebab-i iftirak olan firkalardan, partilerden değilim.

Elhasıl: Sultan Selim'e biat etmişim. Onun ittihad-ı İslâmîdaki fikrini kabul ettim. Zira o şark vilâyetlerini ikaz etti. Onlar da ona bîat ettiler. Şimdiki Şarklılar, o zamanki Şarklılardır. (...)

İhtilâf u tefrika endişesi,

kûşe-i kabrimde hattâ bîkarar eyler beni.

İttihadken savlet-i a'dâyı def'e çaremiz,

ittihad etmezse millet,dağ-dar eyler beni.

Yavuz Sultan Selim

Üstad Bediüzzaman, Eski Said döneminde olsun, Yeni Said döneminde olsun, daima ihtilafın zararlarını, ittifakın ehemmiyetini nazara verdi ve daima ittifak için çalıştı.

Bir yazısında "Bizim düşmanımız cehalet, zaruret, ihtilâftır. Bu üç düşmana karşı san'at, marifet, ittifak silâhıyla cihad edeceğiz" diyordu.

Şam'da verdiği hutbesinin başında "Bizi maddî cihette orta çağda durduran ve tevkif eden, altı hastalıktan birisinin "Ehl-i imanı birbirine bağlayan nuranî rabitaları bilmemek" olduğunu söylüyordu. Hutbesinde şöyle diyordu:

"Ey bu sözlerimi dinleyen bu Cami-i Emevîdeki kardeşler (ve kırk-elli sene sonra âlem-i İslâm camiindeki ihvân-ı Müslimîn)! "Biz, zarar vermiyoruz, fakat menfaat vermeye iktidarımız yok. Onun için mazuruz" diye böyle özür beyan etmeyiniz. Bu özrünüz kabul değil. Tembelliginiz ve neme lâzım deyip çalışmamanız ve ittihad-ı İslâm ile, milliyet-i hakikiye-i İslâmiye ile gayrete gelmediğiniz, sizler için gayet büyük bir zarar ve bir haksızlıktır. (...)

İnşallah, yine Araplar ye'si, ümitsizliği bırakıp, İslâmiyet'in kahraman ordusu olan Türklerle hakikî bir tesânüd ve ittifak ile el ele verip Kur'ân'ın bayrağını dünyanın her tarafında ilân edeceklerdir."[\[2\]](#)

"Medresetü'z-Zehra" adlı üniversitesini kurmak isteşinin sebeplerinden biri de, Müslümanlar arası ittifakı sağlamaktı. Bu üniversitede medrese, tekke ve mektep birleştirilecek, onların birleşmesiyle de toplumda fikri alanda ittihat oluşacaktı. Aynı zamanda Âlemi İslâm'ın her tarafından bu üniversiteye gelip, eğitim görecekteler sayesinde, İslâm birliği kuvvetlendirilecekti.

Üstad, Yeni Said döneminde Müslümanlar arası birliğin nasıl temin edileceğini bilhassa 22. Mektup (Uhuvvet Risalesi) ile ihlastan bahseden 20 ve 21. Lem'a risalelerinde ele aldı. 21. Lem'a risalesinde bir cemaat bünyesindeki birlik ele alınırken, 20. Lem'a risalesinde, Müslüman gruplar -hatta devletler- arası ihtilafın sebeplerini ve ittifak etmenin yollarını genişçe izah etti. Üstadın ortaya koyduğu tahliller, önyargılı olmamak ve garazkâr nefsanî duyguları ön plana çıkarmamak şartıyla, İslâm birliğini tesis etmek isteyenler için, çok mühim mesajlar taşımaktadır.

Üstadın 20. Lem'a risalesinin başındaki soruyu ve bu soruya verilen cevaplardan bir tanesini aşağıya alalım.

Mühim ve müthiş bir sual: Neden ehl-i dünya, ehl-i gaflet, hattâ ehl-i dalâlet ve ehl-i nifak rekabetsiz ittifak ettikleri halde, ehl-i hak ve ehl-i vifak olan ashab-ı diyanet ve ehl-i ilim ve ehl-i tarikat, neden rekabetli ihtilâf ediyorlar? İttifak, ehl-i vifakın hakkı iken ve hilâf ehl-i nifakın lâzımı iken, neden bu hak oraya geçti ve şu haksızlık şuraya geldi?

Elcevap: Bu elîm ve fecî ve ehl-i hamiyeti ağılattırarak hadise-i müthişenin pek çok esbabından, yedi sebebini beyan edeceğiz. (...)

(Yedi Sebepten) İkinci Sebep

Ehl-i dalâletin zilletindendir ittifakları; ehl-i hidayetın izzetindendir ihtilâfları. Yani, ehl-i gaflet olan ehl-i dünya ve ehl-i dalâlet, hak ve hakikate istinad etmedikleri için, zayıf ve zelildirler. Tezellül için, kuvvet almaya muhtaçtırlar. Bu ihtiyaçtan, başkasının muavenet ve ittifakına samimî yapışırlar. Hattâ meslekleri dalâlet ise de, yine ittifakı muhafaza ederler. Adeta o haksızlıkta bir hakperestlik, o dalâlette bir ihlâs, o dinsizlikte dinsizdârâne bir taassup ve o nifakta bir vifak yaparlar, muvaffak olurlar. Çünkü samimî bir ihlâs, şerde dahi olsa neticesiz kalmaz. Evet, ihlâs ile kim ne isterse Allah, verir.

Amma ehl-i hidayet ve diyanet ve ehl-i ilim ve tarikat, hak ve hakikate istinad ettikleri için ve her biri bizzat tarik-i hakta yalnız Rabbini düşünüp tevfiğine itimad ederek gittiklerinden, mânen o meslekten gelen izzetleri var. Zaaf hissettiği vakit, insanların yerine Rabbine müracaat eder, medet O'ndan ister. Meşreplerin ihtilâfiyla, zâhir-i meşrebine muhalif olana karşı muavenet ihtiyacını tam hissetmiyor, ittifaka ihtiyacını göremiyor. Belki Hodgâmlık ve enâniyet varsa, kendini haklı ve muhalifini haksız tevehhüm ederek, ittifak ve muhabbet yerine, ihtilâf ve rekabet ortaya girer. İhlâsı kaçırır, vazifesi zîr u zeber olur.

İşte bu müthiş sebebin verdiği vahîm neticeleri görmemenin yegâne çaresi, dokuz emirdir.

Müsbet hareket etmektir ki, yani, kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmek. Başka mesleklerin adâveti ve başkalarının tenkîsi, onun fikrine ve ilmîne müdahale etmesin, onlarla meşgul olmasın. Belki, daire-i İslâmiyet içinde, hangi meşrepte olursa olsun, medar-ı muhabbet ve uhuvvet ve ittifak olacak çok rabita-i vahdet bulunduğunu düşünüp ittifak ederek, Ve haklı her meslek sahibinin, başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde hakkı ise, "Mesleğim haklıdır" yahut "Daha güzeldir" diyebilir. Yoksa başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini ima eden "Hak, yalnız benim mesleğimdir" veyahut "Güzel, benim meşrebimdir" diyemez olan insaf düsturunu rehber etmek, Ve ehl-i hakla ittifak, tevfiğ-i İlâhînin bir sebebi ve diyanetteki izzetin bir medarı olduğunu düşünmekle, Hem ehl-i dalâlet ve haksızlık, tesanüd sebebiyle, cemaat suretindeki kuvvetli bir şahs-ı mânevînin dehâsıyla hücumu zamanında, o şahs-ı mânevîye karşı, en kuvvetli ferdî olan mukavemetin mağlûp düştüğünü anlayıp, ehl-i hak tarafındaki ittifak ile bir şahs-ı mânevî çıkarıp, o müthiş şahs-ı mânevî-i dalâlete karşı hakkaniyeti muhafaza ettirmek, Ve hakkı, bâtılın savletinden

kurtarmak için, Nefsini ve enâniyetini, Ve yanlış düşündüğü izzetini, Ve ehemmiyetsiz, rekabetkârâne hissiyatını terk etmekle ihlâsı kazanır, vazifesini hakkıyla ifa eder.

Hutbe-i Şamiye Risalesindeki bir soru ve cevapla konuyu bağlayalım:

Eğer denilse: Neden şûrâya bu kadar ehemmiyet veriyorsun? Ve beşerin, hususan Asya'nın, hususan İslâmiyet'in hayatı ve terakkisi nasıl o şûrâ ile olabilir?

Elcevap: Nur'un Yirmi Birinci Lem'a-i İhlâsında izah edildiği gibi, haklı şûrâ, ihlâs ve tesanüdü netice verdiği için, üç elif, yüz on bir olduğu gibi, ihlâs ve tesanüd-ü hakiki ile üç adam, yüz adam kadar millete fayda verebilir. Ve on adamın hakikî ihlâs ve tesanüd ve meşveretin sırrıyla, bin adam kadar iş gördüklerini, çok vukuat-ı tarihiye bize haber veriyor. Madem beşerin ihtiyaçları hadsiz ve düşmanları nihayetsiz ve kuvveti ve sermayesi pek cüz'î; hususan dinsizlikle canavarlaşmış, tahribatçı, muzır insanların çoğalmasıyla, elbette ve elbette, o hadsiz düşmanlara ve o nihayetsiz hâcetlere karşı, imandan gelen nokta-i istinad ve o nokta-i istindad ile beraber hayat-ı şahsiye-i insaniyesi dayandığı gibi, hayat-ı içtimaiyesi de yine imanın hakaikinden gelen şûrâ-yı şer'î ile yaşayabilir, o düşmanları durdurur, o hâcetlerin teminine yol açar.[3]

[1] Bu sözlerin 1910 yılında söylendiği unutulmamalıdır.[2] Mektubat, s, 413. (Hutbe-i Şamiye'den)[3] Mektubat, s, 423. (Hutbe-i Şamiye'den.)

-